

Oponentský posudek na diplomovou práci

Martin Folvarčný: Jazyková feminizace v současné portugalštině, 2020, 99 stran

Student Martin Folvarčný si za téma své diplomové práce zvolil otázku jazykové feminizace v portugalštině. Zaměřil se v ní na analýzu tvoření potenciálních nových tvarů ženského rodu u substantiv, jež jsou historicky spíše uniformní povahy. Již v úvodu tedy musíme ocenit skutečnost, že si vybral student toto poměrně náročné a nezvyklé téma, které je alespoň v rámci české portugalistiky zřídka zpracovávané. Diplomant se rozhodl problematiku zpracovat jak s pomocí jazykových korpusů, tak rovněž dotazníkovou metodou.

Práce je v podstatě rozdělena na dvě části. V první autor nahlíží na problematiku gramatického rodu a otázku feminizace na úrovni substantiv z teoretického hlediska. Perfektní a poměrně podrobné zpracování této části svědčí o tom, že si diplomant natudoval rozsáhlou dostupnou literaturu, týkající se tohoto tématu a dokázal tak téma velmi přehledně představit. Rovněž se pokusil na určité sporné otázky odpovědět. Autor popisuje gramatický rod jak z hlediska morfologického, tak syntaktického i sémantického. Tato kategorie je však podle něj zejména povahy gramatické. Samotná povaha dané kategorie má podle autora charakter spíše lexikální. V následující kapitole se krátce zamýšlí rovněž nad feminizací ze sociolingvistického hlediska. Představuje tak vývoj tohoto jazykového fenoménu v portugalské společnosti.

V praktické části práce diplomant podrobuje zkoumání několik portugalských substantiv, u nichž lze předpokládat možné „dovytváření“ ženského tvaru pomocí přípony *-a*, např. *presidente, mestre, governante, parente* atd. Jak již bylo uvedeno, autor nejprve zkoumá chování těchto slov na dvou jazykových korpusech. Konkrétně jde o korpus *Araneum Portugaliccus Maius* a *Corpus do português*. Analýza je velmi podrobná a velice pregnantně popsána. K přehlednosti přispívají i četné tabulky zařazené do textu práce. Autor zde prokázal, že práce s jazykovými korpusy mu nečiní žádné problémy a dovede si poradit s různými překážkami, které se při korpusové analýze často objevují. Následuje analýza studovaného fenoménu na základě dotazníku, který diplomant sestavil a rozšířil pomocí sociálních sítí. V porovnání s dotazníky prováděnými v jiných závěrečných pracech na Portugalistice byla jeho návratnost poměrně vysoká (cca 100 vyplněných dotazníků). Výsledky výzkumu provedeného formou dotazníku v podstatě potvrdily závěry dosažené pomocí korpusové analýzy. V podstatě se dá konstatovat, že projevy jazykové feminizace nejsou v současné portugalštině nijak výrazné a potvrdily se ve větší míře pouze u několika slov. Nejčastěji se to týká slova *presidenta* (díky nedávné brazilské prezidentce Dilmě Rousseffové) a také již omezeněji slov *chefa, parenta* a *governanta*. Navíc bylo zjištěno, že fenomén jazykové feminizace je více rozšířen v brazilské portugalštině. U obhajoby bych diplomanta rád požádal o stručné srovnání feminizace jmen i s jinými románskými jazyky či s češtinou. Je v jiných jazycích situace podobná nebo výrazně odlišná?

Podle mého názoru je diplomová práce Martina Folvarčného velmi zdařilá, a to jak z hlediska formálního, tak obsahového. Autor se s tímto nezvyklým tématem vypořádal opravdu výborně. Práce obsahuje všechny povinné části vyžadované u tohoto typu práce (český i anglický abstrakt, resumé v češtině i portugalštině, seznam odborné literatury, přílohy). Práce působí velmi přehledně, vyskytuje se v ní pouze malé množství překlepů či pravopisných chyb. Z tohoto pohledu lze autorovi vytknout snad jen občasné nadužívání čárek (str. 16 – v *důsledku toho, jsou gramatického rodu mužského...*, v úvodu – v *návaznosti na tento proces, není zvláštností...*) či občasné gramatické chyby (v abstraktu – *dotazník, jež...*). V portugalském resumé se také objevily drobné chyby (*através de o terceiro capítulo, como o fenómeno manifesta-se na língua*). I přes tyto drobné výtky však znovu konstatuji, že předkládaná práce má po všech stránkách vynikající úroveň.

S vědomím výše řečeného konstatuji, že diplomová práce Martina Folvarčného splňuje všechny požadavky kladené na tento typ práce a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji její klasifikaci známkou výborně.